

Derde kwartaal 2010 melkvee: melkprijs stijgt

Jakob Jager en Jan Bolhuis

Oplopende melkprijzen zorgden in het derde kwartaal van 2010 tot een hoger saldo dan in het derde kwartaal van 2009, ondanks de voerprijsstijging. Landen van buiten de EU nemen steeds meer Nederlandse kaas af.

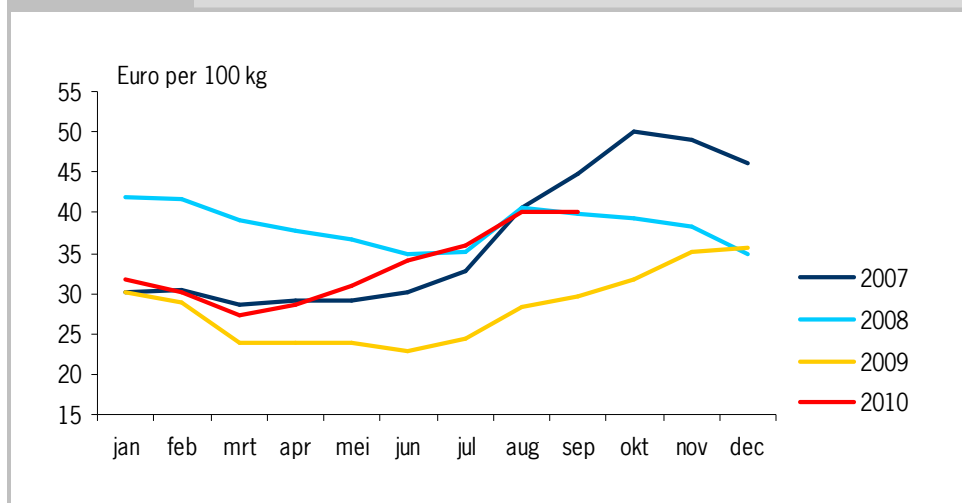
Markt en prijs

Voorlopige cijfers van het Productschap Zuivel tonen voor augustus 2010 een 4,7% hogere melkaanvoer bij de Nederlandse zuivelfabrieken dan in augustus 2009. Het gemiddelde vetgehalte bedroeg 4,21%, 1% hoger dan vorig jaar. In het lopende quotumjaar, dat in april is begonnen, ligt de productie in vergelijking met dezelfde periode (april t/m augustus) van 2009 3% hoger, het vetgehalte bijna 1%. Nederland wijkt daarmee af van de ontwikkeling in de EU-27, waar van januari t/m juli net zoveel melk werd geproduceerd als in dezelfde periode van 2009. Binnen de EU zien we duidelijke verschillen in de regionale ontwikkeling van de melkproductie. Zo is de productie in de meeste Noordwest-Europese landen gestegen en in veel Oost-Europese landen gedaald.

De Nederlandse kaas- en boterproductie is t/m augustus met respectievelijk 4,3% en 1% gestegen. De productie van zowel volle als mager melkpoeder is lager dan vorig jaar. De hogere kaasproductie heeft geleid tot meer export (+ 3,5%). Van januari t/m juli werd 332.000 ton kaas geëxporteerd, 118.000 ton daarvan ging naar Duitsland. De toename van de export ging vooral naar landen buiten de EU.

De prijzen van de basiszuivelproducten stonden aan het begin van het derde kwartaal iets onder druk. Door de sterke prijsstijging in de voorgaande periode waren de kopers terughoudend. Voor volle melkpoeder resulteerde dit in een flinke prijsdaling. De prijzen van boter en mager melkpoeder daalden slechts weinig. In de loop van augustus sloeg de stemming om en liepen de prijzen op. De prijsontwikkeling van weipoeder spande in dit kwartaal de kroon. Tegen het einde van het kwartaal waren de prijzen met circa 20% gestegen. De maandelijkse voorschotprijzen van melk die aan veehouders werden uitbetaald liepen verder op, maar de stijging was vrijwel geheel tot te schrijven aan de seizoenstoeslag die vanaf augustus weer van kracht werd. Op de spotmarkt daalde de melkprijs in het begin van het kwartaal, in september trokken de prijzen weer flink aan tot een niveau van 37 cent per kg (figuur 1).

Figuur 1 Prijsontwikkeling van melk per maand, per 100 kg (2007-2010)

Omzet en aanwas

De sinds het eind van het tweede kwartaal dalende prijzen van nuchtere kalveren liepen in het derde kwartaal verder terug. De prijzen van de zwartbonte stierkalfjes daalden van ruim 120 euro in de eerste weken tot onder de 100 euro tegen einde september. Deze ontwikkeling in het derde kwartaal is overigens gebruikelijk omdat kalveren die in deze periode worden opgezet pas na de kerst slachtrijs zijn en dan meestal minder opbrengen. Het prijsniveau werd echter ook gedrukt door de omvangrijke import van nuchtere kalveren. Er zijn dit kwartaal circa 210.000 kalveren ingevoerd, bijna de helft daarvan vanuit Duitsland. Polen bezet met een aandeel van circa 18% de tweede plaats. In de eerste negen maanden van 2010 zijn 658.000 kalveren ingevoerd, 44.000 meer is dan in dezelfde periode van vorig jaar.

De handel in rundvlees verliep moeizaam. Het aanbod was ruim en de vraag was vanwege de zomervakantie bescheiden. Het aantal slachtingen lag in dit kwartaal ruim boven het aantal van het derde kwartaal van 2009. In de eerste negen maanden van 2010 zijn in ons land 425.000 runderen geslacht, 15% meer dan vorig jaar.

De prijs van melkquotum liep aanvankelijk terug tot ruim 18 euro per kg vet. In de loop van het kwartaal kwam er wat meer animo en herstelden de prijzen.

Resultaten

Wordt bovenstaande informatie vertaald naar ontwikkelingen van opbrengsten, toegerekende kosten en saldo voor een melkveebedrijf van 77 koeien met een melkproductie van 615.000 kg, dan blijkt dat het saldo in het derde kwartaal van 2010 stijgt met ruim 11.000 euro ten opzichte van het voorgaande kwartaal (figuur 2). Dit wordt bijna volledig veroorzaakt door de hogere melkprijs. De verwachte melkprijs inclusief nabetaling ligt in het derde kwartaal mede door de herfsttoeslag bijna 7,5 euro per 100 kg hoger dan in het tweede kwartaal. Er is over de eerste negen maanden van 2010 ruim 2,5% meer melk aangevoerd dan in 2009. De totale opbrengsten zijn in het derde kwartaal gestegen met ruim 17.500 euro ten opzichte van dezelfde periode in 2009.

De kosten van het veevoer zijn in het derde kwartaal met bijna 1.000 euro gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2009 maar liggen nog wel een kwart onder het hoge niveau in 2008. De kosten van de andere directe kosten zijn slechts licht gestegen. Dit resulteert in het derde kwartaal ten opzichte van dezelfde periode in 2009 in een ruim 16.000 euro hoger saldo. Het saldo ligt ca 10% boven het meerjarig gemiddelde van dit kwartaal.

Over de eerste negen maanden van 2010 is het saldo 33.000 euro hoger dan in dezelfde periode van 2009 en ligt rond het meerjarig gemiddelde. In het vierde kwartaal zal de voorsprong ten opzichte van 2009 minder zijn omdat het herstel toen fors inzette. Over het gehele jaar wordt een verbetering van het saldo verwacht van meer dan 40.000 euro.

Figuur 2 Saldo per kwartaal op melkveebedrijven (bij een omvang van 77 melkkoeien, inclusief EU-toeslagen)

